

El 1935, Manuel Altolaguirre va demanar a Pablo Neruda que fos el director d'una revista literària; la va anomenar *Caballo Verde* i se'n van editar cinc números, l'últim dels quals havia de sortir el 19 de juliol de 1936; aquell dia, però, «se llenó de pólvora la calle. Un general desconocido, llamado Francisco Franco, se había rebelado contra la República en su guarnición de África» (Pablo Neruda, *Confieso que he vivido*). El carrer es va omplir de pólvora. La nostra barca inicial se'ns ha convertit en un gall verd, galopa per recordar aquell temps de sotsobre en el qual tanta llum i bellesa van posar els poetes, i gall, en comptes de cavall, que escataina, per simbolitzar l'esperit i l'ànima que ens mouen a encendre aquesta llum de la cultura en temps de tenebra.

La poetessa Maria Àngels Anglada va morir el dia de Sant Jordi de 1999. Dissent anys després, ENCESA LITERÀRIA li dedica el quadern central, en un any i en un dia en què, també, es commemoren els quatre-cents anys de la mort de Miguel de Cervantes i de William Shakespeare. Aquest quadern central ha estat coordinat per Anna Maria Velaz, que ha traduït del francès original al català la correspondència inèdita entre Jacques Stroumsa i Maria Àngels Anglada, i que és l'autora, a més, dels articles que introdueixen l'epistolari i el poema «Làpida i Afrodita». El quadern es completa amb la conferència que Jacques Stroumsa va pronunciar a Figueres, un article de Mariàngela Villalonga sobre la poesia angladiana i una conversa entre Rosa Geli Anglada i Jaume Torrent.

Continuem el nostre viatge a l'Ítaca literària per aturar-nos a l'inici del documentat pròleg que Eusebi Ayensa ha escrit per a la nova edició en català de la poesia de Konstandinos P. Kavafis, una reedició dels poemes que va traduir Carles Riba. Sobre aquesta traducció, Josep Pla va escriure: «Si ara em preguntessin quina és la millor traducció que s'ha fet de les poesies de Kavafis en una llengua estrangera, diria, naturalment, que, tot i no ser, ni de bon tros, completa, és la de Carles Riba».

La recent mort de la gran llatinista gironina Dolors Condom mereix un sentit homenatge per part del mateix Eusebi Ayensa.

El camí és llarg, i l'estela del poeta alexandri ens porta a llegir el text de Joan Manuel Soldevilla, «La Mancha era una fiesta», per acostar-nos a les platges de Barcino i sentir, en la veu de Don Quijote, el que allí li passa: «¡Aquí fue Troya! ¡Aquí mi desdicha, y no mi cobardía, se llevó mis alcanzadas glorias, aquí usó la fortuna conmigo de sus vueltas y revueltas, aquí se oscurecieron mis hazañas, aquí finalmente cayó mi ventura para jamás levantarse!». «Metafísico estáis», em diu Babioca, transmutat en consciència, i, com Rocinante, li responc: «És que no havia llegit Miquel Pairoli fins que Lluís Freixas me'l va fer conèixer». Precisament, Lluís Freixas és l'autor del text que ens dona a conèixer l'obra de Miquel Pairoli (Quart, 1955-2011), amb unes paraules dirigides a l'amic que fa cinc anys se'n va anar al limbe de les lletres per escriure-hi nous dietaris.

En el camp de la creació literària, tenim un relat breu de Nil Ventós i Coromines i un altre relat del escriptor sicilià Giovanni Verga en traducció d'Anna Casassas. I, com que parlem de creació, tanquem aquest apartat amb una conversa amb Ferran Adrià.

El «Quadern de l'Art» està dedicat a l'exposició «Exilis. Llibre d'artista», que avança el tema de l'exili que tractarem àmpliament en el proper número d'ENCESA LITERÀRIA. Francesc Carbonell ha escrit un text que agermana l'èxode del 1939 amb l'èxode d'aquest temps nostre: «A Lesbos, "on l'administració europea no fa la seva feina", només el poble segueix salvant el poble, es diu al reportatge. Com l'any 1939, altra vegada els governs europeus —entre els quals l'espanyol, de manera molt destacada— es desenten de les seves responsabilitats, amb excuses de mal pagador i un egoisme i una gasiveria abominables». Conscient que les seves paraules necessiten anar acompanyades, l'autor cita les paraules que Arcadi Oliveres va escriure per al catàleg de l'exposició «Exilis. Llibre d'artista»: «Dolor i esperança acompanyaran sempre qualsevol exili. El moviment de persones en un món globalitzat sembla inevitable i fins i tot convenient, però sempre amb el condicionant de la llibertat. Exili i migració són moviments obligats per sistemes econòmics i polítics dominants que, a aquestes alçades del segle XXI, resulten inacceptables i davant dels quals s'ha de lluitar amb tota la força possible, individualment i col·lectiva».

Finalment, al «Quadern de Música», David Bowie i els Beatles són recordats paraula a paraula per

Ramon Moreno i Josep Maria Francino.

Aquesta ENCESA LITERÀRIA és deutora de totes les persones que fan possible que el gall ens desperti en cada número per convertir el somni en una realitat.

Juan Jesús Aznar

Director d'ENCESA LITERÀRIA

Quadern central

Maria Àngels Anglada

Conversació amb Rosa Gelí Anglada.

Jaume Torrent

Compromís, art i vida

Anna Maria Velaz

Epistolari Anglada –Stroumsa

Anna Maria Velaz

El violinista d'Auschwitz

Jacques Stroumsa

Apunts sobre Làpida i Afrodita

Anna Maria Velaz

Jo trio la vida

Mariona Geli / Jacques Stroumsa

Sentir i conèixer la poesia angladiana

Mariàngela Vilallonga

Quadern de Música:

The Beatles, uns apunts amb música

Josep Maria Francino

A la mort de Bowie

Por Ramon Moreno

Quadern d'Art:

Exilis, llibres d'artista

Francesc Carbonell

Quadern Literari

Dolors Condom, la saviesa serena dels clàssics

Eusebi Ayensa

Riba i Grècia: El descobriment de Kavafis

Eusebi Ayensa

Miquel Pairoli i l'ofici d'escriure

Lluís Freixas

La Mancha era una fiesta

Joan Manuel Soldevilla

Ferran Adrià, la luz del sueño

Juan Jesús Aznar

Bàrbara

Nil Ventós i Coromines

Els orfes

Giovanni Verga

